Նօ. 4450 1880 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 10 ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ ԵՒԿԻՐՄԻ ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 22 ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ Նօ. 4450

ՖԻԱԹԼԱՐ
Իսթանպօլ իչին
Պիր սէնէ մէճիտիյէ 10
Ալթը այ " 5
Իւչ " " 2 ½
Պիր նիւսխէ 40 փարա մէճիտ:
Թաշրալար իչին
Պիր սէնէ, մէճիտիյէ 10
Ալթը այ, " 6
Բօսթա խըրճէթի պիզէ այիտ տիր:

Մանզումէի Էֆքեար

١٢٩٧ ՇԷՎՎԱԼ ١٧ ՄԻԻՆԱՏԻԻ ԻՐՃԻԵԱՍ ١٢٩٩ ԻԼՈՒԼ ١٠

ԻԼԱՆԼԱՐ
Պիրինճի սէֆա իչին սաթըրը 3 ղ.
Իքինճի " " " 2 ղ.
Իւչիւնճիւ " " " 1 ղ.
Իլան սըրասընա գօնուլմաեան իլանաթ ու իխթարաթըն սաթըրը 5 ղ.
Մէքթուպլար Կ. Յ. Փանոսեան խամինէ եազըլըր
Իսթանպօլտա, Գալաթատա Բէնչէնպիհ-պազարընտա Իրսի խանընտա Ն. 41:

ԹԵԼԵԿՐԱՖԻՅԷ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիս, 21 սեպտ.

Թէեմփս խուրխիկինէ կէօրէ, ումուրը խարիճիյէ նէզարէթի, Տէրխիատէթ սէֆիրի Մ. Թիսօեա թէքլիֆ օլունմուշ տուր:

Իսմաիլիա, 21 սեպտ.

Սեպտ. 11 տէն պէրու Սիւէյիշ գանալընտան 48 գըմի սէֆինէ կէչիփ, ծն կիւնլիւք հասըլաթ, 1,020,000 ֆրանգա պալիղ օլմուշ տուր:

Բարիս, 21 սեպտ.

Եէնի հէյէթի վիւքէլա Թէչքիլ օլունուր օլունմազ, Ֆրանսաընըն տիւէլի սայիրէ նէզտինտէ պուլունան սիւֆէրասընա սուլհբէրվէրանէ պիրէր Թահրիրաթը ումումիյէ կէօնտէրիլէճէք տիր:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Պու քէրրէ Վէնէտիքտէ տէվլէթլէր մուրախխասլարընտան միւրէքքէպ օլարագ պիր ճօղրաֆիա գօնկրէսի ագտ օլունմագ իւզրէ պուլունտուղունտան, Պապը Ալիտէն տախի պիր օլունան գօնկրէյէ ազա իւթէնիլմիշ տիր:

Ալըման մալիւմաթա կէօրէ, հէր Թարաֆտա պուլունան Արնավուտլար Թարաֆընտան ինթիխապ օլունմուշ վէքիլլէրտէն միւրէքքէպ օլարագ, Տէպրէտէ պիր մէճլիսի ումումի ագտ օլունաճագ տըր: Ալէթ Թախմին տիւնքի կիւն պու մէճլիս ագտ օլունմուշ օլմալը տըր:

Րուսիա սէֆիրի Մ. Նովիգօֆ, բազար կիւնիւ հուզուրը հազրէթի Բատիչահիյէ չըգըփ, բազար իրթէսի կիւնիւ, Լիվատիատա պուլունան իմբէրաթօր նէզտինէ ազիմէթ էյլէմիչ տիր:

Սէֆարէթ միւսթէչարը Մ. Օնու, սէֆիրի միւշարիլէյհին շայպուպէթինտէ մասլահաթկիւզարլըգ մէմուրիյէթինի իֆա իտէճէք տիր:

Բակիւզատափի պահրիյէ գօմանտանը, Տուլչինոտա պուլունան գօնսօլօսլարա վէ Թէպաայի էճնէպիէյէ, ֆամիլեալարըյլա էմին մահէլլէրէ ազիմէթ իթմէլէրինի խիւթար էյլէմիչ տիր: Պինաէն ալէյհ Թէպաայի էճնէպիէնին քեաֆֆէսի հարէքէթ իթմէք իւզրէ օլուպ, Արնավուտլար տախի տաղա չէքիլէճէքլէր տիր: Րիզա բաշա ծն պին նէֆէր ասաքիրի նիզամիյէ իլէ Մրակօ նամ մահէլլտէ իմիչ:

Տիւնքի կիւն, զաթը հազրէթի Բատիչահի Թարաֆընտան փուգուպուլան տավէթի մախսուս իւզէրինէ, քեաֆֆէյի վիւքէլայի ֆիխամ վէ մէմուրինի քիրամ հազարաթը, Եըլտըզ սէրայի ալիսինտէ Թօբլանըփ, Թահթը բիհաաէյի հազրէթի Բատիչահիտէ օլարագ, պիր մէճլիսի ֆէվգէլատէ ագտ էյլէմիչլէր տիր, վէ միւզաքէրաթ աղչամա գատար իմթիտատ իթմիշ տիր:

Խարիճիյէ նէզարէթի միւսթէչարը հազրէթլէրի իլէ Թահրիրաթը էճնէպիյէ վէ չիֆրալը Թէլէկրաֆլար մէմուրլարը տախի մապէյնի հիւմայունտա կիտիփ, տիւէլի էճնէպիյէ նէզտինտէ մուգիմ սիւֆէրայի օսմանիէյի Սէնեյէ իլէ մուխապէրէ իտիլմիչ տիր:

Լօնտրա սէֆիրի օլուպ, մէէզունէն Տէրխիատէթտէ պուլունան Միւսիւրիւս բաշա հազրէթլէրի, պու մէճլիսէրին քեաֆֆէսինտէ հազըր պուլունմագտա տըրլար:

Բազար կիւնիւ մապէյնի հիւմայունտա ագտ օլունան մէճլիսի վիւքէլատա, խարիճիյէ նազըրը սապըգ Ասիմ բաշա հազրէթլէրինին տախի պուլունտուգլարընը եազըմըշ իսէք տէ, պու հավատիս եանլըշ օլուպ, միւշարիլէյհ հազրէթլէրի խարիճիյէ նէզարէթինտէն վուգուալի ինֆիսալլէրինտէն պէրու, մէճլիսի վիւքէլատա պուլունմամըշլար տըր:

Խարիճիյէ նազըրը Ասըմ բաշա հազրէթլէրին իսթիֆա իթտիքլէրինէ տայիր պիր րիվայէթ իչիտիլմիչ իսէ տէ, Թէրճէմանը Հագիգաթ եալանա չըգարըյօր:

Եվվէլքի կիւն Ինկիլթէրրա սէֆիրի Մ. Կօշէն իլէ Իթալիա սէֆիրի գօնթ Գօրթի հազարաթը, Լէհսի պիր արապաեա լաքիփ օտուզլարը հալտէ, Պապը Ալիյէ կէլմիչլէր տիր:

Կիւեա պիր քէսատ ճէմիյէթինի զապթիէէէ խապէր վիրէյիմ տէր իքէն, քէնտի միւֆաթտիչլէրի օրթաեա չըգարմըշ օլան մահլում Բուլմէնաւլը գօնթէսին մուհաքէմէսի տիվանը ճինաեէթտէ րույէթ օլունարագ, միւէպպէտէն նէֆի իտիլմէսինէ գարար վիրիլմիչ տիր:

Տէրխիատէթ էմլագ վէրկիսինին պիւյիւք գըսմը թահսիլ օլունամայըփ, ահալը էմլագ էօհտէսինտէ գալմագտա օլտուղունտան, վէ չիմտիյէ գատար վէրկի Թահսիլի խանէ վէ ագարըն հիյնի Թամիր վէ եա գօնթրաթօսու իճրասընտա գապիլ օլապիլիփ, վէրկիսի վէրիլմէմիչ պիր խանէ վէ ագարըն գօնթրաթօսու վէ եա Թամիրի իճրա իտիլմէք կիւպի, ահալը էմլագ պիր միւճազաթ օլունմագտա պուլունտուղունտան, պունտան պէօյլէ պազը տայիրէլէր Թարաֆընտան մահէլլէ իմամըրը ճէլպ իլէ, մահէլլէսինտէ պուլունան խանէլէրին միւքէմմէլ պիր տէֆթէրի իխտէ նիփ Թահսիլաթա քեմալի կէրմի իլէ պաշլանըլաճաղը, վէ վէրկիսի վէրիլմէտիք խանէ վէ ագարըն Թամիր վէ գօնթրաթօսու իչին իլմ ու խապէր վիրէն իմամլար մէսուլիյէթի չէտիտէ Թահթընա ալընաճաղը իչիտիլմիչ տիր:

Իրան վէզիրի ազամը սապըգ միրզա Հիւսէյին խանըն ազլինի եազմըշ իտիք:

Պու քէրրէ Թէհրանտան ալընան մալիւմաթա կէօրէ, միւշարիլէյհ ազլ օլունտուգտան սօնրա, Գազվին հաքիմլիքինէ նասպ օլունմուշ, վէ էմլաքը տախի զապթ իտիլմէսի մուգարրէր օլտուղու հալտէ, ճանիպը հազրէթի Շահիտէն աֆվ պույրուլուփ, ֆագատ քէնտիսինին պիր միլեօն Թիւմէն գատար իւթիլասը Թէբ օլտուղու խապէր ալընտըղընտան, օ խուսուսուն մուհագէգէսինէ պագըլմասը մուգարրէր օլտուղու, վէ վէզարէթի իւզմա խըզմէթինէ, գուտէմատէն միրզա Սայիտ խանըն նասպ օլունաճաղը Վագըթտա օգունմուշ տուր:

Լա Թիւրքի գազէթասը, պու կիւնլէրտէ մէզահիփ խարէքյի պէհլիյէսինէ, Թէպաիլի մէզհէպ իչին միւթէաատիտ արզուհալլար Թագտիմ օլունտուղունու պէեան իտէրօր: Շէօյլէ քի կէչէն կիւն 25 եաշընտա կէնճ պիր Իսքանտօլ, Իսբանիա սէֆարէթի Թէրճէմանը հազըր պուլունտուղու հալտէ, Իսլամիյէթի գապուլ իթտիքի կիպի, Յ. Ք. նամ պիր ափօգաթըն Պօղազ իչինտէ պիր քէօյտէ մուալլիմէ պուլունան պիր գըզը, վէ 26 եաշընտա պիր Տանիմարգալը տախի Իսլամիէթի գապուլ իթմիչլէր տիր:

ՏԻԽԵՈՒՆԸ ՕՍՄԱՆԻԵԼ

Մ. Հ. Կէտուլլա իմզասըյլա սախրէն Ինկիլթէրրա խարիճիյէ նազըրը լօրտ Կրանվիլէ կէօնտէրիլմիչ օլան չու աթիտէքի մէքթուպ Լօնտրա գազէթալարընտան պիրինտէ կէօրիւլմիւշ տիր.

Միլօրտ

1865 վէ 1873 սէնէլէրի Օսմանլը խաթիգրաղլարը Ինկիլիզ ահալը Թահվիլաթը գօփոնլարընըն րէյիսի պուլունտուղում հալտէ, զաթը ալիլէրինիզէ չունու պէեան իտէրիմ քի, Պէրլին մուահէտէսինէ Թէվֆիգան Եունանիսթանա իթասը Թասավվուր օլունան էրազինին վարիտաթը, սէնէտէ 500,000 լիրատան զիեատէյէ պալիղ օլուպ, պունտան, Թահսիլ մէսարիֆիտէ իխթիրաճ իտիլմէք լազըմ տըր:

Իւմիտ իտէրիմ քի, տէվլէթլէր, պու վարիտաթըն Թամ նըսֆընա մուատիլ օլան տիւեունը Օսմանլը Եունանիսթանըն քէնտիսինէ իսապէթ իտէն հիսսէյի տէրուհտէ իթմէսի իչին իճրար իտէճէք տիրլէր:

Պէրլին աահտնամէսինէ Թէվֆիգան, Պուլկարիսթանտան վէ Սըրպիսթանտան ալընաճագ մէպլաղ իլէ մէզքիւր մէպլաղ, մէզտուր միւթէնասիպ իւզրէ Թէտիյէ օլունմագ իւզրէ Օսմանլը էսհամը համիլլէրինէ վէրիլէճէք օլան պօնօլարա Թէէմինաթ օլապիլիր: Մէպալիղի մէզքիւրէ, Եունան պիւտճէսինէ իլք վազիֆէ Թանըլմալը, վէ Եվրօբա տէվլէթլէրի Թարաֆընտան Թաստիգ իտիլմէլի տիր:

Պէօյլէ պիր Թէտպիր, 65 միլեօնտան զիեատէ Օսմանլը էսհամընը համիլ օլան Ինկիլիզլէր իչին բէք մուհիմ պուլունան տէվլէթի Օսմանիէնին միւչքիւլաթը մալիյէսի հալլինի, զիեատէսիյլէ գօլայլաթաճագ տըր:

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

Շիմտի չըգան Ֆար տիւ Պօսֆօրտա կէօրիւլէն հավատիսլէր տիր.

«Մէսէլէյի Եէվմիյէ հագգընտա հէնուզ հալը հազըր աչիքեարէն մէյտանա չըգմամըշ տըր: Նիւմայիշի պահրի տայիմա եագընտա իճրա օլունմագ իւզրէ տիր: Արնավուտլար, հէման պիլ ճիւմլէ մէվագի միւսթահքէմէյի զապթ իթմիչ տիրլէր, վէ Րիզա բաշա պիր գաչ Թապուր ասքէր իլէ չէհիրտէն պիր աղ ուզագտա պուլունմագտա տըր:

«Բէվիչի հալէ Նազարէն, գօմանտանըն բլանը, Արնավուտ հէյէթէթի իթթիհատիեէսի Ֆըրգալարընը իքի աթէչ արասընա ալմագ իչին, Գարատաղլըլարըն գարատա չըգմալարընը հիմաեէ իթմէքտէն իպարէթ տիր:

«Տիւնքի նիւսխէմիզտէ, Մ. Կօչէնին, Տուլչինօնուն Թէրքի իչին Սըր Պօչան Տէյմիւր Թարաֆընտան Շէօտրա վալիսինէ վուգու պուլան խապէրի Պապը Ալիյէ Թէպլիղ իթտիքինի, վէ պու մուհիմմ Թէպլիղ իւզէրինէ, Պապը Ալիտէ պիր մէճլիսի քէպիր ագտ օլունտուղունու եազմըշ իտիք: Ղալիպա Սայիտ բաշա հազրէթլէրինին Թահթը րիեասէթլէրինտէ Թէճէմմիւ իտէն վիւքէլա վէ մէմուրինի քիրամ, Եէվմ օլարագ, սօն նօթալարընտան չաչըրմագլըղա գարար վիրմիչլէր տիր: Նասըլ քի մալիւմ տիւր, Պապը Ալի, Տուլչինօնուն Թէրքինի, իւչ չարթա միւնհասըր գըլըփ, պունլարտան պիրինճիսի Նիւմայիչի պահրի էֆքեարընտան գաթիյէն ֆէրագաթ կէլմէսի, իքինճիսի Միւսլիւմանլարըն, մէզհէպլէրինին սէրպէսթիյի իճրասընա մազհարիյէթլէրի, վէ իւչիւնճիւսիւ Շքօտրա կէօլիւնիւն Շարգ ճիհէթինտէ Արնավուտլարըն խալիա իթմիչ օլտուգլարը նոգաթըն հալը սապըգընտա գալմասընտան իպարէթ պուլունմուշ տուր:

«Պու գարար, տիւէլի մուազզամէ սիւֆէրասընա Թէպլիղ խուրխիկինէ տէ, պունլար, Տուլչինօնուն Թէրքինտէն սօնրա վագը օլան միւչքիւլաթըն, սալթ Արնավուտլար Թարաֆընտան զուհուրա կէլմէտիկի իչին Թէահհիւր իթմէքտէ օլտուգլարընը, վէ Տինօչ իլէ Կրուտա հագգընտա հալը հազըրըն իպգասընը գապուլ իթմիւքլէրինի, ֆագաթ տիկէր մուալլագտա օլան մէսէլէլէրին հալլի իչին, տէվլէթլէր քէնտի հարէքէթլէրինտէ սէրպէսթ օլուպ, պինաէպէրին քէնտիլէր (եանի սէֆիրլէր) Նիւմայիչի պահրի հագգընտա պիր Թէահհիւտ իտէմէեէճէքլէրինի, Պապը Ալիյէ պիլտիրմիչլէր տիր:

«Պու ճէվապ Պապը Ալիյի խօշնուտ իթմէյիփ, տիւնքի կիւն եէնի պիր մէճլիս տահա ագտ օլունմուշ, վէ պու մէճլիստէն սօնրա, Ալմանիա սէֆիրի գօնթ Հացֆէլտ, Եըլտըզ սէրայը ալիսինէ տավէթ օլունմուշ, վէ յալըն Ալմանիա սէֆարէթխանէսինտէ սիւֆէրա պիր մէճլիս ագտ իթմիշ օլտուգլարընտան, սէֆիրի միւշարիլէյհ բէք կէճ վագըթ մէզքիւր տավէթէ իճապէթ իթմիշ տիր: Թարաֆէյնտա Թէէմին խուրխիկինէ կէօրէ, գօնթ Հացֆէլտ, սալահա գատար սէրայտա գալըփ, զաթը Շահանէ իլէ պիրլիքտէ գալմըշ, վէ պու սալահ տէվէրան իտէն պիր չայէաէա նէզարէտէ, իշլէր օլրասընա կիրմիչ, վէ Պապը Ալի Տուլչինօնուն Թէրքի իչին գօյտուղու չարթլարտան պիրինճիսինի վէ էն միւչքիւլիւնիւ կէրի ալմըշ տըր: Պունունլա պէրապէր պու Թէվաթիւրու Թաստիգ իտէճէք հիչ պիր վագըա օլմամըշ տըր:»

. . .

Միւթթէհիտ տօնանմա, պու կիւն Տուլչինօ բիչկեահընտա վիրուտ իտէճէք տիր:

Գալաթատա չու սըրալըգ օըղլուշմըշ օլան ճինաեէթլէր իւզէրինէ, կիւճէ կիւնտիւզ կէզտիրիլմէքտէ օլան գօլլարա բէք չիտտէթլի Թալիմաթ վէրիլիփ, պունլարըն սիլահ չէքմէյէ ճիւրաթ իտէնլէր այէլէհինէ տէրհալ մուգապէլէյէ պիլմիւ իճրա իթմէլէրինէ տախի մէզունիյէթ վէրիլմիչ օլտուղու իչիտիլմիչ տիր:

Բազար ագշամը Պէյօղլունտա, Ֆրանսա սէֆարէթխանէսի Թարաֆընտա վուգու պուլան ճինաեէթի, տիւնքի նիւսխէմիզտէ եազմըշ իտիք: Օլ պապտէ զաղէթալարըն վիրտիքլէրի մալիւմաթ միւխթէլիֆ օլուպ, պունլարտան էն զիեատէ սըհհէթէ գարիպ օլանը չու տուր քի, մագթուլ եէկիրմի իքի եաչընտա վէ Իթալիա Թէպաասընտան Գօլօմպօ նամընտա պիր Թէահրօ ենունճուսու օլուպ, մէնսուպ օլտուղու գումբանեա Ջանթատա պուլունտուղունտա, չիմտիքի զէվճէսի օլան Իզապէլլա Մէթաքսաս նամընտա կէնճ վէ կիւզէլ պիր Րում գըզը իլէ ալէգա իթմիչ, վէ մէզպուրէ իլէ Թէզէվվիւճ իթմէք իւ-Թէտիքինտէ, գըզըն ֆամիլեասը Թարաֆընտան մուխալէֆէթ օլունտուղունտան, Գօլօմպօ, գըզը պիր Թագրիպ աչըրմըշ, վէ կիտիճէ էվլէնիփ, էվվէլա Իսքէնտէրիյէյէ կիթմիչլէր, վէ պատէհու Իսթանպօլա կէլմիչլէր տիր: Իքի կէնճ զէվճ ու զէվճէնին պուրատա կէլմէքլէրինտէն պիր ազ սօնրա, գըզըն ամուճա օղլուլարընտան պիրիսի, Ջանթատան պուրաեա կէլիփ, մէրգումանը կէօրմիւշ, վէ քէնտիլէրինի գըզ Թարաֆըյլա պարըշտըրմագ իստէր կէօրիւնմիւշ տիր: Մէրգում պու վէսիլէտէն պիլ իսթիֆատէ, զէվճ ու զէվճէնին Գալյօնճու գուլլուղու եագընտա Պալըգ նամ սօգագտա վագը խանէսինէ պիր խայլի տէֆա կիտիփ կէլմիչ, վէ պունլարը Իսթանպօլտա պուլմուշ օլտուգլարընտան, Ջանթատա պուլունան գըզըն ֆամիլեասընա Թահրիրէն պիլտիրմիչ տիր: Մուախխարէն գըզըն գարտաշը պուրաեա կէլմիչ իսէ տէ, հէմշիրէսի խանէսինէ կիթմէյիփ, ամուճասը օղլու իլէ իթթիֆագ հասըլ իթմիչ, վէ չըգան բազար կիւնիւ ամուճա օղլու օլան խային, կէնճ զէվճ ու զէվճէնին խանէսինէ կէլիփ, պիրլիքտէ Թաամ իթմիչ, վէ Թաամտան սօնրա, պունլար, ագրապալարընտան պիրի խանէսինէ կիթմէք նիյէթինտէ պուլունտուգլարընտա, խայինի մէրգում պիր պէհանէ իլէ Թիչարը չըգմըշ, վէ կէնճ գատընըն գարտաշընա, գըզ գարտաշը իլէ էնիշթէսինին սօգագա չըգաճաղընը խապէր վիրմիչ, վէ օ տախի Բօսթա սօգագը քէօշէսինտէ պէքլէյիփ, զէվճ ու զէվճէնին մահէլլի մէզքիւրէ կէլտիքլէրինտէ, իւզէրլէրինէ պիրէր Թէֆա բէվօլվէր չէքմիչ, վէ մալիւմ օլտուղու իւզրէ, Գօլօմպօ անինտէ տիւչիւպ վէֆաթ իթմիչ կիպի, զէվճէսի տախի հէր նէ գատար աղըրճա եարալանմըչ իսէ տէ, պիր գաչ քիչինին եարտըմըյլա, եազընտա պուլունան խաստախանէեէ գատար կիտէպիլմիչ, վէ օրատա աթըլափա Թարաֆընտան իլքէն միւտավաաթ սաեէսինտէ, գաչըսը Թարաֆընտան իւրտիւն չըգարըլմըշ, վէ պունտան տօլայը պիր խայլի

գան ազմագլէ, մէզգուրէ քէնտիյի զայտ իթմիշ, վէ պունունլա պէրապէր պազը սէօզլէր սէօյլէնմիշ տիր: Պատէհու մէզգուրէ Իթալիա խասըմանէսինէ նազըր օլունմուշ տուր: Րիվաեթէ կէօրէ, պու գատըն անճագ եիկիրմի եաշընտա վար իմիշ:

Գաթիլ, ղայըթա թարաֆքիրտան արանըլմագտա օլուպ, եագընտա էլէ կէչիրիլէճէկի մէմուլ օլունմագտա իմիշ: Մագթուլուն ճէսէտի էճզախանէյէ կէօթիւրիւլիւնճէյէ գատար, իւզէրինտէ պուլունան սաաթ գօրտօնու իլէ ագչէ քէսէսի վէ սայիրէսի սիրգաթ օլունմուշ տուր:

Պիչարէնին ճէնազէ րէսմի տիւնքի կիւն իճրա օլունուպ, թէաթրօ խատէմէսինէ մէնսուպ օյունլար հազըրընտա ճարի օլան ուսուլ իւզրէ, պիր պանտա մուզիգա տախի մաթէմնագ բարչալար թէրէննիւմ այլէտուղու հալտէ իճրա խըլընըպ, էսէրի զօրագա գուրպան կիթմիշ օլան մէրգում նէվճիվանըն ճէնազէսի արգասընտան բէք չօգ Իթալեան միւթէպէրանը պուլունտուղու կիպի, միլէլի սայիրէտէն տախի չօգլար պուլունմուշլար տըր:

Մէրհումուն զէվճէսի իչին վէֆաթ էթմիշ տիր տէյի եազմըշ իսէ.ք տէ, հէնուզ հաեաթտա օլուպ, լա.քին սըհհէթ ու հայեաթը բէ.ք թէհլի.քէտէ օլտուղու սէօյլէնմէ.քտէ տիր:

Բէչթէտտա թապ ու նէշր օլունան Լօյտ ղազէթասը, Ավուսթրիա իմբէրաթօրու Ֆրանսուա Ժօզէֆ հազրէթլէրինին Կալիչիաեա վուգու պուլան սէյահաթը նէթիճէլէրինի, Ավուսթրիա իլէ Րուսիա միեանէսինտէ.քի միւնասէպաթ նօգթայի նազարընտան թահթը միւթալաաեա ալարագ, իմբէրաթօրու միւշարիլէյհին սէյահաթըյլա հուսուլէ կէլէն թէէսսիրին, նէ՛ Ավուսթրիանըն պիրլիկինի, վէ նէ՛ տէ Ավուսթրօ-Մաճար տէվլէթինին թէմէննիեաթը միւսալիհանէսինի թէհտիտ իթմէեէճէկինի իմա իտիեօր: Մէզ.քիւր ղազէթա, աթիտէ.քի միւթալաաթը բօլիթիգայէ իլէ խաթմը մէգալ էյլէեօր.

« Ավուսթրիա տէվլէթի Շարգը հիչ պիր ճէնկի տէվլէթինէ թէր.ք իթմէեէճէ.ք տիր: Իշթէ իմբէրաթօրուն ֆիթունհաթլէ Կալիչիաեա կէլիշի, պու մանէաեա համլ օլունապիլիր: Ավուսթրիա տէվլէթի պիր մուհաճէմէ էֆ.քեարընտա տէ.յիլ տիր, լա.քին Րուսիաեա նէ՛ գուրպան վէ նէ՛ տէ չէրի.ք օլմագ իսթէր: »

Պէրլինին Կազէթ Նասիօնալ ղազէթասը, ումուրը խարիճիեէ տայիր ալէսէվվիլէ տօղրու մալումաթ վէրտիկի հալտէ, Մ. Կլատըսթօնըն սօն նութգունտան տօլայը չու աթիտէ.քի միւթալաայը պէեան էյլէմիշ տիր.

« Շիւպհէ եօգ տուր .քի, Մ. Կըլատըսթօն, տէվլէթի Ալիեէ իլէ թէօվիւէյի մաղլահաթ իթմէ.քի.քին վագթը կէլմիշ օլտուղունու զանն էյլէմէ.քտէ տիր: Ինկիլթէրրա տէվլէթի, քէնտինին մէնֆաաթըը պու բօլիթի.քատա կէօրէպիլիր, լա.քին Ալմանիա վէ Ավուսթրիա տէվլէթլէրի, .քէզալի.ք Ֆրանսա վէ Իթալիա տէվլէթլէրի, պու բօլիթի.քա ուֆուգունտա պիր սիեահ նօգթա միւշահէտէ իթմէ.քտէ տիրլէր: Րուսիա տէվլէթինին պիլէ պէօյլէ պիր հալէ մէմնուն օլաճագը մաշգուգ իսէ տէ, իհթիմալ տիր .քի, չու պիւյիւ.ք մէսէլէնին պիր աղ տահա կէճի.քմէսինի արզու իտէր: »

Պու պապտա գըրալչանըն նութգու, պաշ վէքիլին նութգունու թաագիպ էյլէմէ.քտէ տիր.

Բէչթէանըն Լօյտ ղազէթասը, Թան ղազէթասընըն Ավուսթրիա բօլիթիգասընա տայիր իթիրազլարընա չու եօլտա ճէվապ վիրմիշ տիր.

« Ավուսթրօ-Մաճար տէվլէթինին, վասայեթի միւսալիհանէ իլէ, մէսէլա շըմէնտօֆէրլէր ինշասը, վէ թիճարէթ աճէնտաժէլէրի ագտիլյէ, Շարգտա չէրան նուֆուզունու թէվսի իթմէ.ք եօլունտա վագը օլան իգտամաթը, թայեինլէ տէ.յիլ, իլա մէսավի սէնեալա չաեեսըթէ տիրլէր: Մ. Կլատըսթօնըն թարաֆքիրտան վուգու պուլաճագ հիչ պիր հարէ.քէթ, Ավուսթրիաեը մէզ.քիւր թարիգտէ տուրտուրմաեա .քիֆաեէթ իթմէեէճէ.ք տիր: Տէվլէթի միւշարիլէյհին, Թունա թարիգինի գաթթ իտէրէ.ք, Սէլանիկի զապթ իթմէ.քլի.ք նիյյէթինէ կէլինճէ, պու տա, տէվէրան իտէն ագվիհաթտան տըր, լա.քին Թան կիպի պիր ղազէթանըն պէօյլէ պիր ագվիհաթա թէրճէման օլմասը ճայիզ տէ.յիլ տիր: Ֆրանսաեը մէնաֆիյի մախսուսէսի նօգթայի նազարընտա, Ավուսթրիանըն Շարգ բօլիթիգասընը գըսգանճըլըգ էֆ.քեարըյլա մուհաքէմէ իթմէ.քլի.քտէ հիչ պիր սէպէպ եօգ տուր: »

Մանչէսթէր Կուարտիան ղազէթասը, Բալկիւզատան թէլէկրաֆը աթիտէ.քի խպրը նագլ էյլէմիշ տիր.

« Թիւր.քլէր էն սօն սաաթտա իչ կէօրմէյէ գարար վիրմիշլէր տիր: Տէվլէթլէր, Տինօզ գարիեէսինէ տայիր վուգու պուլան թէ.քլիֆինէ մուվաֆֆագաթ իտէրէ.ք, Պապը Ալիեէ հիչ պիր էօզիւր պրագմամըշ օլտուղլարընտան, Րիզա բաշա պու կիւն, Տուլչինօեու թէր.ք իթտիրմէ.ք իւզրէ, Շգօտրատան պէշ թապուր ասքէր կէօնտէրմիշ տիր: Շու սօն կիւնլէրտէ Րիզա բաշա Շգօտրանըն էն նուֆուզլու րուէսայի գըեամը իւզէրինէ պլթուն գուվվէթլէյէ իճրայի նուֆուզ էյլէմիշ տիր: Էկէրչի Արնավուտլար, մուխալիֆէթ իթմէ.քլի.ք թէհտիտլէրինի իճրա էյլէրլէր իսէ, Պապը Ալի տէ եինէ գարարընտան րիւճու իտէպիլիր, վէ մէզհէպտաշլարընը իճպար իթմէ.քլի.ք միւմ.քիւն օլմատըղընը պէեան իլէ, վագը օլան հալէթտան տօլայը էլինի եըգաեըպ գուրթուլապիլիր: Տուլչինօտա պուլունան Արնավուտ հէյէթի գօմիթէսի, տախիլտէն միւթէաէրրիզ կէլտիկի ճիհէթլէ, պունտան պէօյլէ պէնիմ էմնիեէթիմի թէէմին իտէմէեէճէ.քինի պանա խապէր վիրտի: Պէն տէ Արնավուտ պէօյիւ.քլէրի կէլմէտէն, Գարատաղտան կէչիպ, Բալկիւզաեա վասըլ օլտում: »

Բալկիւզատան մէզ.քիւր ղազէթաեա քէչիլէն օլունան պիր թէլէկրաֆնամէեէ նազարէն, Արնավուտլուգ սէվահիլինտէն Րիզա բաշանըն հարէ.քէթինէ տայիր վիրուտ իտէն խապէրլէր, վէհիմ տիլէր: Շգօտրա իլէ Տուլչինօնուն արասընտա եարը եօլտա, բաշըյի միւմայիլէյհ վէ մաեէթինտէ.քի պէշ թապուր, Արնավուտ հէյէթի իթթիհատիէսի էֆրատընա թէսատիւֆ իթմիշլէր, վէ պէյնլէրինտէ պիր սուրէթի թէհալիքէտէ գարար վէրիլէրէ.ք, Րիզա բաշա եալընըզ իքի թապուր իլէ Տուլչինօեա կէլմիշ տիր:

Թայմըզի Բալկիւզա մուխապիրինին մէզ.քիւր ղազէթաեա եազտըղընա կէօրէ, հէր նէ գատար տիկէր ամիրալլար նէզա.քէթ րիւճէթէն, ամիրալ Սէյմուրուն պաշ գումանտանլըղընը գապուլ իթմիշլէր իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի ամիրալը միւշարիլէյհ հէնուզ պաշ գումանտանլըղը րէսմէն իճրա իթմէմիշ տիր: Լա.քին ամիրալ Սէյմուրուն մէմուրիեէթինին թայեինի խուսուսի տէ ֆայտէտէն խալի տէ.յիլ տիր, զիրա ղալթէն, Իթալիա տօնանմասը ամիրալընըն, Բալկիւզաեա միւրուրտա Ավուսթրիա ամիրալը սանճազընը սէլամլամըշ օլտուղընտան, իշ.քի տօնանմա ամիրալլարը պէ.յնինտէ պիր իհթիլաֆ ճիգլըգ հասըլ օլմուշ, լա.քին պէրէ.քէթ վէրսին իչ սուլհէն թէսվիյէ խըլընըպ, ֆէրտասը կիւն սէլամ րէսմի իճրա օլունմուշ տուր:

ՖՐԱՆՍԱ
ՎԷ ՆԻՒՄԱՅԻՇԻ ՊԱՀՐԻ

(Րէփիւպլի.ք Ֆրանսէզտէն թէրճէմէ)

Պապը Ալինին տախի, Ինկիլթէրրա.քը իչին տավէթ օլունտուղու նիւմայիշի պահրիէ հիսսէտար օլաճագ օլան Ֆրանսըզ սէֆինէլէրինին Բալկիւզաեա աղիմէթի միւնասէպէթիլէ, պազը կիւնտա իթիրազլար վէ խըրըլտամագլըգլար վուգու պուլմըշ օլսա իտի, թէաճճիւպ իտէր իտի.ք: Իթիրազլարը իտէնլէր պազը ճիւմհուրիէթ թարաֆլըսը ղազէթալար տըրլար, հալ պու .քի խըրըլտաեանլար, Պօնաբարթիսթ ղազէթալարը տըրլար: Պունլար իսէ կիւզէլ սէտալըեըլա խըրըլտըեօրլար, զիրա ղալթէն խըրըլտամագլըգ, քէնտի սանաթլարը տըր: Ճիւմհուրիէթ թարաֆլըսը օլան արգատաշլարըմըզա կէլինճէ, իշ պաշգա տուրլիւ տիր. Պիզ պունլարըն խարիճի բօլիթիգա մատտէսինտէ օլան էֆ.քեարընը, տայիմա գապուլ իթմէզ իսէ.ք տէ, մէզ.քիւր էֆ.քեարա հիւրմէթ իտէր, վէ պու էֆ.քեարը թահլիլ միւզա.քէրէյէ հազըրըզ: Խուլասա, ֆըրգամըզա մէնսուպ օլուպ, պու մէսէլէտէ պիզէ միւխալիֆ օլան ղազէթալարտան պազըլարը, միւսալէհանէ պէսթէլէր թէրէննիւմ իթմէ.քտէ տիրլէր: Հալ պու .քի էկէրչի պունլար, նիւմայիշի պահրիէ միւտախէլէ իթմէ.քլի.քտէ Ֆրանսաճա սուլհ ու սալահա խասարէթ կէլէճէ.ք ֆէնալըգը թարիֆ վէ իզահ իթմէ իտիեօր, պիզ տէ քէնտիլէրին պէսթէլէրինէ չէրի.ք օլուր իտի.ք: Տիկէրլէրի տէ, Ֆրանսանըն, սէրկիւզէշթլէրտէն գօրգուպ, զիեատէ Բօրթիկէզ տէվլէթինէ, վէ եախօտ Անտօր ճիւմհուրիէթինէ եագըշան պիր վազիեէթի սա.քինէյի իխթիեար իթմէսինի թալէպ իտիեօրլար:

Պու սօնրա.քիլէր իլէ ուզուն միւճատէլէլէրէ կիրիշմէ.քսիզին, չու գատար տէրիզ .քի, էկէրչի Ֆրանսա պիր գաչ սըր տահա թէֆէ.քքիւր վէ թէէմմիւլ իչինտէ գալըր իսէ, հուտուտունուն օլ պիր թարաֆընա գօրգարագ պագաճագ տըր: Պիր թագըմ տա վար տըր .քի, վագաա Էվրօբա իշլէրինէ գարըշմագ իսթէեօրլար ամմա, միւտախէլէ թէշէպպիւսի պաշլար պաշլամազ, կէրի չէ.քիլմէմիզ լազըմ կէլտիկինի միւլահազա իտիեօրլար: Պիզճէ պու միւլահազէ վէ ագ թէհլի.քէլի արզուլար իչինտէ աչի.քեար կէօրիւնիւր պիր խասսալըգ վար իսէ, Լօնտրատան Բէ.քինէ գատար հէր .քէսին մալիւմ օլան պիր վուգուաթտա, մէզ.քիւր արգատաշլարըմըզըն շիւպհէ իթմէլէրի տիր, նասըլ .քի պունու պէօյլէ օլտուղունու մէզ.քիւր արգատաշլարըմըզ տախի պիլմէ.քտէ տիրլէր: Էվվէլա պունլար, մէմլէ.քէթլէրինին Էվրօբաճա .քէսպ իթտիկի հալէ շիւպհէ իտիեօրլար, վէ պիլմէեօրլար .քի, Ֆրանսա, օ սէնէտէն պէրի, միւթէֆէրրի.ք օլմասընտան տօլայը ֆէլա.քէթլէրինտէն գուրթուլմուշ, վէ Ֆրանսա վէթէնը, հայիզ օլտուղու հիսսէ վէ թէսիրը իսթիրտատ իթմիշ տիր: Զիւն.քի, էկէրչի պունու պիլէ իտիլէր, պիլիրլէր իտի .քի, «պիզիմ համիյէթ ու սալըթիմիզ պիզի պու եօլա սէվ.ք իտէր, վէ պիւյիւ.ք պիր միլլէթին քէնտի մէնաֆիի, անճա.ք վէ միւսթագպէլինին իճապ իթտիրտիկի վազիֆէտէն քէնտի բառէթինի գաչըրմագ վիրմէսի մէմնու տուր» տիեէճէ.ք իտիլէր: Էվվէթ, պիւյիւ.ք պիր միլլէթ, ումումա մախսուս օլարագ, քէնտի խարիճինտէ վուգու պուլան աճվալէ նազարը պիգայտ իլէ պագամազ: Օլ զէման, քէնտիսի իչին քէնտինին եաբմատըղընը, տիկէրլէրի քէնտիլէրի լէհինտէ վէ օլ պիւյիւ.ք միլլէթին ալէյհինտէ օլարագ եաբարլար: Պու հագըգաթը անլամագ իչին, խարիճի բօլիթիգատա բէ.ք մահիր օլմագ լազըմ տէ.յիլ տիր:

Իմտի, մուխասըմա օլմաեան եէրտէ մուխասըմա կէօրէնլէր, վէ իհթիմալ .քի թէհլի.քէնին նէրէտէ պուլունտուղունու պիլմէեէնլէր, պիլխասսա Ֆրանսա իխթիարլարընըն պիւյիւ.ք նուֆուզու պուլունտուղու Էվրօբա իթթիֆագընա, Ֆրանսա ճիւմհուրիէթինին իշթիրա.ք իթմէսինէ խօշնուտ օլմաեօրլար: Վէ կիւեա նիւմայիշի պահրի, պիր իլանը հարպ իմիշ կիպի, Ֆրանսանըն օլ նիւմայիշէ իշթիրա.քընտան տօլայը ֆէվգ էլ ատէ թէվէհհումլար իզհար իտիեօրլար: Պու գօրգուլարա ճէվապէն շունու տէրիզ .քի, պիլճիւմլէ տէվլէթլէր պիր գարար վիրտի.քտէն սօնրա, Ֆրանսըզ հիւ.քիւմէթի, պու մէսուլիէթտէն րիւճու իթմէսին: Բէզալի.ք պէօյլէ պիր նամուսսուզճա վազիֆէնին իճրասընը քիմէնին տէրուհտէ իթմէեէճէկինի թէէմին իտէրիզ: Պիլճիւմլէ տէվլէթլէրին, տէվլէթի Ալիեէ իլանը հարպ իթմէ.ք իչին տէ.յիլ, իլլա քէնտի իթթիֆագլարընըն ալէնի իսպաթընը կէօսթէրմէ.ք իչին պէյնլէրինտէ իթթիֆագը էֆ.քեար հասըլ էյլէտիկլէրի սըրատա, Ֆրանսանըն իչէ գարըշմամասը, մուրախխասլարըմըզըն Պէրլին գօնկրէսինէ տուխուլլէրինտէն պէրու իթթիխազ օլունակէլէն Ֆրանսըզ բօլիթիգասընըն գաթիէն րէտտ ու ին.քեարը տէմէ.ք տէ.յի՞լ մի տիր: Պէօյլէճէ տիբլօմասիգին պունճա մուվաֆֆագըյյէթ .քէսպ իթմիշ օլտուղու պիր տայիրէտէն չէ.քիլմէ.քլի.ք, մանէասըզ պիր թուխաֆլը.ք տըր, լա.քին պէօյլէ պիր հարէ.քէթին նէթիճէսի, Ֆրանսա Էվրօբա մէճլիսլէրինտէ թութմուշ օլտուղու մէվգիէի պիր քէրրէ ղայպ իթմիշ հալտէ, գանըը նուֆուզ վէ թէէսսիրի մանէվի իլէ պուլունան պէօյլէ պէյնէլ տիւվէլ ագտ իտիլէճէ.ք մէճլիսլէրէ հիսսէտար օլաճագ տըր: Ֆըրանսանըն տիւշմէնլէրի պու կիպի խէթալար իշլէնմէսինի թէմէննի իտէպիլիրլէր, ֆագաթ պիզ, Ֆրանսանըն քէնտի խայրխահլարը պէօյլէ խէթալար իշլէնմէսինէ մէմնուն տէ.յիլիզ: Էկէրչի նիւմայիշի պահրիտէն ախըրէն էօյլէ պիր հարէ.քէթ իճապ իթսէ .քի, նէ՛ Ֆրանսա վէ նէ՛ տիկէր տէվլէթլէր գապուլ իտէմէզլէր, օլ վագթ, հիւ.քիւմէթին հարէ.քէթինէ իթիրազ իտէնլէրին գօրգուլարընա հագգ վիրիրիզ, ֆագաթ տէվլէթլէրին նիւմայիշի, մէզ.քիւր նիւմայիշէ հիսսէտար օլան հիւ.քիւմէթլէրտէն հիչ պիրինին Շարգտա եալընըզճա թէշէպպիւսաթտա պուլունմաեաճագընա պիր թէմինաթ տըր: Շու սօն սէնէլէրին թէճրիպէսի, պու պապտա պիզէ պիր իթմինան վէրմէ.քտէ տիր:

Էկէրչի 1876տա, Իսթանպօլ գօնֆէրանսընտան սօնրա, Էվրօբա, մուրախխասլարընըն թայեինի իթտի.քլէրի խըլահաթ վէ միւսաատէյի քէնտիսինտէն թալէպ իթմէ.քլի.քլէ միւթթէֆի.ք օլտուղունու Պապը Ալիեէ իպլաղ իտէպիլիր իտի, Պապը Ալի, մուրախխասլարըն իխթարլարընա մուվաֆֆագաթ իթմէ.ք իչին, Րուսիա թարաֆընտան հիւճում վուգուլինէ պէ.քլէմէզ իտի, վէ մուհարէպէնին տէ էօնիւ ալընմըշ օլուր իտի: Լա.քին օլ զէման տէվլէթլէրճէ իթթիֆագ օլմաեըպ, վէ Պապը Ալի տէ պունու բէ.ք ալա պիլտի.քինտէն, քէնտի լէհինտէ գանի իթթիֆագլէրին մէճ.քիւր մուավէնէթինէ կիւվէնմէյի թէրճիհ էյլէմիշ տիր: Պունուն մալի իսէ, տէվլէթի Ալիեէ գաչա օլտուղու մալիւմ տուր: Այնի հալ Շարգտա թէ.քրար վուգու պուլմագտա տըր: Շէօյլէ .քի Պէրլին մուահէտէսինի իմզա իտէն տէվլէթլէր պէյնինտէ պիր իթթիֆագըն ղըգըր հուսուլէ կէլտիկի ճիհէթլէ, Պապը Ալի, 1876տա եաբտըղընը 1880տէ տախի եաբաճագ տըր: Օ հալտէ նէ՞ օլաճագ տըր:

Պիր մուհաճէմէ իչին հազըրլանան վէ մուհաճիմլէր թարաֆընտան թէվ.քիֆ իթտիրիլէճէկի մալիւմ օլան պէհանէլէր օրթատա պուլունաճագլար, վէ պիր կիւն տէ.յիլ իսէ, տիկէր պիր կիւն, Շարգ, պիր ումումի գարըշըգլըղա մէյտան օլմուշ օլաճագ տըր: Պունտէն պաշգա, սուլհուն պագասը իչին մաթլուպ օլան միւսաատէյի, եալընըզ իթթիֆագը ումումինին Պապը Ալիեէ իճրա իտէպիլէճէկի սըրատա, օլ իթթիֆագտան այրըլարագ, քէնտիսինին պիրի.քտէ տիկէրլէրին տախի այրըլմալարընա սէպէպ օլմագլըգ, Ֆրանսաեա եագըշըր մը, վէ, Էվրօբանըն իշթիրա.ք իթմէ.քլի.քլի լազըմ կէլտիկի պիր հարէ.քէթի միւշթէրէ.քէնէ մուավէնէթինի տիրիղ իտէրէ.ք, պիր աղ էվվէլ զի.քր ու իշար էյլէտիկիմիզ գարըշըգլըգ պէհանէլէրինէ մէյտան վիրմէ.քլի.ք, Ֆրանսաեա ճայիզ օլու՞ր մու: Խա՛յր, պիզիմ ճէվապըմըզ շիւպհէլի օլմատըղը կիպի, մէմուլ իտէրիզ .քի, ագըլլը ղէվաթըն ճէվապլարը տախի շիւպհէլի տէ.յիլ տիր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊԻՐ ՏԷՐՏԻ ԱԶԻՄ

(Մանզումէնին 4446 ընճը նիւսխասընտան մապաատ)

Մէրգումէ գատընըն մէզ.քիւր րէճաասընա ճէվապ օլարագ, հէր նէ գատար, Փրկիչտէ պուլունան պիչարէկեանըն չօգլուղու, վէ գայըըլմալարընըն տախի կիւնտէն կիւնէ կիւճիւմէ.քտէ օլմասը խապէր վիրիլմիշ իսէ տէ, նիհայէթ նիեազըլարընա տաեանըլամաեարագ, պիր թէզ.քէրէ եազըլմասընա հիմմէթ իտիլտիկի տէ կէօրիւլմիւշ տիւր:

Պիր տէ տիշարը չըգմաղըմըզտա, .քիլիսէ հավլուսունտա, տիկէր պիր սագաթ .քիմէսնէսին օրատա պէ.քլէմէ.քտէ օլմասընը, վէ թարաֆընտան պիրինին, .քահյալարտան պիրինէ, .քէզալի.ք մէրգումէն Փրկիչէ կէօնտէրիլմէսինտէն տօլայը րէճա իթտիկինի կէօրմիւշ, վէ պիր գաթ տահա տիւշարը էսէֆ օլարագ, ֆի.քրիմիզտէն, «ամա՞ն եա Րէպպ, պու պիչարէ միլէթին հալի, պու կիմին իլէ, նէ՛ճէ օլաճագ տըր» տէյի տիւշիւնմէկէ պաշլամըշ տըր:

Հիչ շիւպհէսիզ եօգ տուր .քի, պու կիւն.քի Փրկիչտէ պուլունան պիչարէկեանտան վէ խաստէկեանտան պաշգա, էօյլէ խայրաթխանէլէրտէ գայըըլմագլըղա միւհթաճ, եալընըզ Իսթանպօլտա, պիր գաչ պին .քիշի տահա վար տըր. հալ պու .քի, նէ հօգաբարձութիւնուն սանտըղը տա-

վէթ իժմէքլիկէ վէ սրաերզ պուլմագըզա, բարաճա ըգթիսարը վար տըր, վէ նէ տէ հէր պիչարէ, քէնտույի թագտըմ իժմէքլիկէ ճէսարէթ էյլէմէքտէ տիր. վէ օլ գատար պիչարէկեան պուլունմասը տա, ինանըլմաեաճագ պիր չէյ տէյիլ տիր, չիւնքի, Իսթանպօլտա, հիչ տէյիլ իսէ իքի եիւզ պին նէֆէր հայ վար տըր, վէ ֆուգարալըգ իսէ, կիւնտէն կիւնէ ըզտիեատ պուլմագտա տըր:

Պիր գաչ գըթա միւքէմմէլ խայրաթխանէլէրէ մալիք օլմագըլըգտան վազ կէչտիք, էկէր, մաազալլահ, պէյլիքտէն հիմմէթ պույրուլմագտա օլան էթ վէ էթմէք պիւթիւն պիւթիւն քէսիլիր իսէ, եա բէք սէֆիլ պիր հալէ տիւշէճէկլինիզ, վէ եախօտ պիւթիւն պիւթիւն գարաթըլմագըլըգ թէհլիւքէսինտէ պուլունաճագըմըզա շիւբհէ եօգ տուր:

Վագտա խազինէյի ճէլլէնին միւզայէգասը վար տըր, լաքին, եիւզլէրճէ նէֆէր պիչարէկեանըն եիւզ իւսթիւնտէ պըրագըլըմասը տա, մէրհամէթի Սէնիյյէյէ մուվաֆըգ օլմայըպ, վէ տէվլէթին տէ շանընտան օլմաայըգընտան, պիզիմ իթիգատը գավիյիզճէ, Փրկիչին անվալը լաեգըլյա իֆատէ գըլընարագ, էկէր չէֆգաթէ ճահանէ խթիրհամ օլունաճագ օլուր իսէ, ենէ քէլ էվվէլ հիմմէթ պույրուլաճագը, էմէյի էյլէպտէն տիր. ֆագաթ, պունտա էսէֆ օլունաճագ պիր նօգթա վար տըր, պէօպէյլի, Ներսէս սրբազան հազրէթլէրի, պազը էսպապա մէպնի, օլ եօլտա ըէճալարա ճէսարէթ իտէմէտիկլինտէն, իւ իչտէն կէչմէքտէ տիր. իմտի, միլլէթիմիզտէն պազը միւթէպէր զաթլար իլէ, պազը միւհթէրէմ բէտէրլէր պիլ միւզաքէրէ, տէրկեահը մէրհամէթ վէ մաատէլէթէ միւրաճաաթ իժմէլի տիրլէր:

Պու պէնտիմիզին էվվէլինտէ, միլլէթիմիզին չու չիմտիքի հալինտէն մէթհուն օլարագ, մէտհ ու սէնալէր իտէնլէր պուլունտուգըն պիլտիրտիկիմիզ կիպի, հագգըմըզթը հալին իսէ, օնլարըն խատտա վէ իթիգատը միւզայիէրինտէ օլմասընը տախի իշար էյլէմիշ իտիք:

Պիր վագէթ Վան վէ էրզրում Թարաֆլարընը կէզմիշ օլուպ, վէ պու կիւնլէրտէ Թօգաթ առաջնորդլուղունա կիթմիշ օլան Սրժ. Վահան վարդապետ, պիր գաչ հաֆթա էվվէլ Ընդհանուր ժողովա, միւէթթիմիզին ահվալը հագգընտա կիւզէլճէ նագչ իտէր սուրէթտէ թագտիմ իթտիկի պիր լայիհանըն չու աթիւէքի բարչասը, հէմ պիւյիւք պիր սահիհլիք օլուպ, վէ հէմ տէ պիզիմ տէ իթիգատ վէ մալումաթըմըզը թաստիգ էյլէմէքտէ օլտուղունտան, այնէն տէրճ ու պէեան իժմէքլիկի էհէմմիյյէթտէն ատտ իթմիշիզ տիր:

. . . .

«Գաւառ. վարչութեանց այս անկարգ եղանակին երեւէ է, որ շատ մեծ ու կարեւոր գաւառներ շատ ատենէ ի վեր և ցայսօր իսկ անմխամ մնացած են. օրօրինակ, Վան, Բաղէշ, Սղերդ, Տիգրանակերտ, Խարբերդ ևն. պաշտօնական մարդ – Առաջնորդ – քանի տարիէ ի վեր գրեթէ ունեցած չեն. հազիւ քիչ անգամ ունեցած են Տեղապահ առաջնորդներ, որք` ինչպէս յայտ է, չեն կրնար ազդեցիկ և օգտակար լինիլ, վասն զի Տեղական կառավարութեան և ժողովրդեան առջեւ անկարելի է որ սոքա ունենան այն մեծ նշանակութիւնն, որքան կունենան ֆէրմանով հաստատեալ Առաջնորդները. Թող որ կան իսկ գաւառներ, զորս չեմ ուզեր այժմ յանուանէ յիշատակել, որոց Զորպաճիներն երբէք չեն ուզեր որ երկրին մէջ առաջնորդ գտնուի, և արգելք լինի իրենց շահերուն. Սոքա չե՞ն որ երկիրը տեղապահով կառավարել կուզեն, կամ՝ եթէ կարելի է՝ առանց պաշտօնական մարդոյ. եթէ Պատրիարքարանէն սախպուլն, հազիւ կը զիջանին Երեսփ. ժողով գումարելով տեսակ տեսակ յոռի հնարներով ընտրել կամ անպիտան և ապուշ մէկը, կամ այնպիսի մէկը, որոյ չընդունելը գիտեն, այսպէս ընտրութիւնը յետաձգելով` ժամանակ կը վաստըկին և կը պահպանեն իրենց շահերն անխախտութեան մէջ:

«Գաւառ. սոյն կերպ վարչութենէն զատ Վանական վարչութիւն մ'ալ կայ, որ տեղ տեղ Թատերական երեւոյթին հիանալի տեսարան կընծայէ հետաքրքիր անձերու: Տեղ կայ որ վանահայրը վարդապետ մ'է որ անկախ առաջնորդ ալ է քանի մը գիւղերու, որ կամ փոխարինեալ է Ազգ. Պատրիարքարանէն, և կամ տեղական Առաջնորդարանէն. տեղ ալ կայ որ փոխարինեալ չէ, այլ կամ ժառանգական իրաւամբ և կամ բռնական միջոցներով վանահայր եղած է. տեղ կայ որ վանահայրը քահանայ մ'է. տեղ ալ կայ որ քանի մը քահանայներ մէկտեղ ի միասին վանահայր են, և վանական հասոյթներուն տէր. տեղ կայ, որ աշխարհական հայ մը կամ քանի մը հայեր վանահայր են, տեղ ալ կայ որ վանահայրը կին մ'է կամ Քուրդ մը: Սոքա ամենքն և ոչ իսկ երբէք համարատու են և ոչ մէկ դերագոյն իշխանութեան մը: Թող որ վանք ալ կայ, որ վանահայր վարդապետ ունենալով հանդերձ` բընաւ Պատրիարքարանի ծանօթացած չէ:

«Նոյնպէս տեղ կայ, որ վանուց հողերը Բ—— եղած են վանահայր վարդապետին վրայ, որոյ մահէն յետոյ Տ—ն—ը իւնալու վտանգին հասած և ուր ուրեմն ազգին մեծ տագնապ տուած են. տեղ ալ կայ որ բնաւ Թափու եղած չեն, եւ կորսուելու վտանգին ենթակայ են. տեղեր ալ կան որ շրջակայ գիւղերու ռէսներ կամ քահանայներ իրենց վրայ Թափու բրած են եւ սեպհականած. մինչ զի երբեմն ծախած ալ են Քուրդերու, Թող որ Քուրդերն ալ տեղ տեղ վանական հողեր գրաւած են մերայնոց անհոգութենէն:

«Առաջնորդարանաց և Վանօրէից սոյն տխուր դրութեան կը յաջորդէ Թաղականը կամ գիւղականը: Թաղ կամ գիւղ կայ, ուր ժողովուրդն ինք կընտրէ ըստ օրինի իւր գիւղի պաշտօնական ժողովը. կայ ալ, ուր տեղական Առաջնորդարանէն կընտրուի այդ ժողովը, առանց պատասխանատու լինելու զինքն ընտրողին. իսկ ի հեռաւոր գաւառս Առաջնորդն է որ գիւղին վրայ մէկը կը դնէ, որ Ռէս կըսուի, որոյ բացարձակ իշխանութեան տակ է ամբողջ գիւղը: Սա արքունական տուրքը ըստ հաճոյս կը բաշխէ, և իր անուանած Փ——-ին կը յանձնէ զայն հաւաքելը: Երբ ոստիկան կամ հեծեալ գայ ի գիւղն, ինք կը հիւրընկալէ` եթէ անկէ շահ մը կամ ակնածութիւն մը ունի. եթէ չունի, իր չսիրած մարդուն կը յղէ իւր ծանրութիւն: Շատ անգամ այս Ռէսը չը տարբերիր Քուրդ բռնաւոր պէյէ մը, և Միւտիրներու և Զապթիէներու հետ ինչ դերեր կը խաղայ, կը սոսկամ բերան առնլու: Այս Ռէսութիւնը մեր Առաջնորդարանէն յաճախ աճուրդի ալ կը հանուի, բաւական է որ Առաջնորդը մէկ գանգատաւոր ընդունի ժողովրդէն, կամ ագահութեան ախտը զինքը դրդէ. յաջորդող Ռէսը նոյնը կը գործէ, ինչ որ ըրած էր նախորդը, այնպէս որ շատ անգամ սոյն յաճախակի փոփոխութենէն ժողովրդեան վճարած արքունի տուրքը այս ու այն Ռէսներուն քըսակին մէջ կը խաղայ, կռիւը կը ծագի, կը մեծնայ, երկու կուսակցութիւն կը կազմուի, մէկը յԱռաջնորդարան կը վազէ, միւսը կառավարութեան կը դիմէ, Առաջնորդարան և կառավարութիւն կը զարնուին, հաւկ ուրեմն կը հաշտուին, բայց տուժն ու վնասը կը մնայ գիւղին վրայ:

«Սոյն Ռէսին հետ ուրիշ մէկն ալ կայ, որ ոչ նուազ դեր կը խաղայ, սա ալ երեսփոխան կըսուի, և կընտրուի վանահայրէն, եթէ գիւղը վանքին Թեմ է, եթէ չէ, Առաջնորդարանէն կընտրուի. իւր պաշտօնն է պահպանել Առաջնորդարանին կամ վանքին իրաւունքները — հասոյթները —: Եթէ գիւղին մէջ մէկը մեռնի, սա նորա ընչեցը համեմատ յանուն վանքին կամ Առաջնորդարանին կողոպուտ կը պահանջէ, և աւելի կառնու, եթէ մեռեալն իր չսիրած գերդաստանէ մ'է: Նոյնպէս եթէ մէկը նշանուի, պսակադրամ կառնու. եթէ աղջիկը գեղեցիկ և մեր դ——իւով ծախուած է, ինքն ալ ըստ այնմ չափազանց գին կը պահանջէ. եթէ գեղեցիկ աղջիկը մեր պաշտօնով ծախուած չէ, հրամանին տալու ատեն դժուարութիւններ կը հանէ, աղջկան ուրիշ հետամուտները կը գրգռէ, որք աղջկան գինը կը բարձրացնեն, և գործն այն աստիճան յառաջ կերթայ, որ նոյն իսկ երեսփոխանն աղջիկը գաղտ առեւանգել կուտայ, և կը հրամայէ գաղտ քահանայի մը որ պսակէ, կանխաւ առնլով առեւանգչէն իր չափազանց պսակդրամը. այս երեսփոխանութիւնն ալ մնօնջենաւոր չէ, առաջնորդն ուզած ատեն աճուրդի կը հանէ: »

(Մ——ի-)

* * *

Պուրսա առաջնորդու Տէր. ԲարԹողիմէոս սրբազան, քէնտի փամիլեալարը տա պիրլիքտէ օտուզու հալտէ, կէչէն ճիւմաա կիւնիւ, մահէլլի մէէմուրիյյէթինէ ավտէթ էթտիկի կիպի, Պիլէճիք առաջնորդու Տէր. Ղեւոնդ եպիսկոպոս տախի, կէչէն ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ Պիլէճիկէ կիթմիշ տիր:

* * *

Մասխատէ օգունտուղունա կէօրէ, Փրկիչ քիլիսէսինտէ փուգու պուլան խըրըսըզըգ սահիհ օլուպ, վէ հէր նէ գատար 150 լիրալըգ գըյմէթինտէ էշեա չալընմըշ իսէ տէ, սարիգլէր Թութուլարագ, Պազը զապթիյէյէ կէօնտէրիլմիշլէր. վէ պունլար Իսլամտան իմիշլէր:

Նէ գատար զարիֆ հալ, զանն իտէրսին քի, խըրըսըզըգ Ռուսճուք եէր գալմամըշ տըր տա, էօյլէ պիր ֆագըր խայրաթխանէյէ ինթիճաճը չէտտի հասըլ օլմուշտուր:

Պու խըրըսըզըգ վուգու պուլմագտան էվվէլ, պունտան տա պէտթէր պիր խըրըսըզըգ, վէ տահա տօղրուսու բըր°ըզըգ վուգու պուլտուղու իչիտիլմէքտէ իտի իսէ տէ, պազը միւլահազալարա մէպնի, սէթրինէ չալըշըլմագտա իտի. չէօյլէ քի, 651 չէքի օտուն ալընմըշ, օտուն Փրկիչէ Թաշըթըլըմըշ, վէ պատէհուտիւշարտա Պազը չէչմէ Թարաֆընտա, ուճուզ ուճուզ վէ կիզլի կիզլի սաթըլմագտա օլան պիր մըգտար օտունտան չիւպհէ հասըլ օլարագ, Սամաթիա Թուլումպաճըլարընտան եէտի սէքիզ քիշի, ֆուգարախանէ զայրէթի մէմուրհէսինյլէ, խասսէթէն չէքի վէ Թաշ կէօթիւրէրէք, վէ պէշ ալթը կիւն մէճճանէն չալըշարագ, եէնիտէն Թարթըրըլարընսա, մէգքիւր օտունտան, անճագ 390 չէքի կէլտիկի անլաշըլմըշ իտի . . .

Պու կիւնլէրտէ, Փրկիչ խաստէմէյէրինտէն պազըլարընա եօլ վէրիլմէքտէ օլմասը, զանն իտէրիզ քի, մէզքիւր վագաա վէ էմսալինտէն նէշէթ իժմիշ տիր:

ԿԻԾԷ ՍՈՒԼԹԱՆԸ

(212)

—

տըն, լաքին հագըզաթը հալի պէեան իժմէքլիկի տէ վաճիպէյի զիմմէթիմտէն ատտ էյլէտիմ: Պէնիմ իլմի Թըլպէճա օլան մալիւմաթըմ, սանաթտաշլարըմտան չօգլարըն քէնտիլէրինէ պիր խուսուսիեէթ իժմիշ օլտուգլարը միւլլիւ, ազըլճա խամթալըգլարըն Թէտավիսինէ միւնհասըր տէյիլ տիր: Պինաէն ալէյհ սիզճէ հէման հիչ պիր ֆայտէմ եօգ տուր: Պունտան պաշգա չունու տախի իլավէ իտէրիմ քի, պիր ճիւզի միւվաֆֆագըյյէթ իւմիտիյլէ տիվանէլիք աէյհինտէ հարէքէթ իժմէք իչին, խասթանըն մուվագգաթէն եալընըզ գալմասընա միւսայիտ օլապիլէն պիր մահէլլի մախսուստա պուլունմագ լազըմ տըր: Պու պիչարէ գըզճըղազըն տիվանէլիկի չու էմնատէ սաքին վէ Թալթը իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի պու տիվանէլիկին չիտտէթլի վէ մուխաթարալը օլմասընա, հէր կիւն, վէ հաթթա հէր սաաթ իհթիմալ վար տըր: Իւսուֆ'ըլ գատըն, սիզ, պու տիւնեատա միհն ու մէշագգաթ չէքէնլէրին կէօզէ կէօրիւնիւր պիր հիքմէթի Պապաղանլըգէսինինիզ, վէ նէֆսինիզի ֆէտա իժմէքլիք, սիզճէ պիր իսԹիեաճ տըր, լաքին պունունլա հուտուտու օլմայ տըր: Պէն տախի գալպիմտէն չահաթէթ էյլէրիմ քի, պու հիւզնիւ վէ պէտապախթ գըզճըղազ, ճալիպէյի Թէվէճճիւհ տիւր, հալ պու քի եարըն, վէ պէյքիտէ պու կիւն, տահա նիչէ ճալիպի Թէվէճճիւհ վէ րիգգաթ պէտապախթ քըմսէլէր սիզին պապը մէրհամէթինիզի չալմաեա կէլէճէք տիրլէր: Սիզ պունլարը գապուլ իժմէքլիկ իտէճէքսինիզ: Պու պիչարէ մէճնունէ, պաշգա սէֆիլլէրին միւհթաճ օլտուգլարը պիր մահէլլի, սիզին խանէնիզտէ պիր հուտեետ զապթ իժմիշ տիր: Իմտի, սիզ պու գըզը պուրատա սագլաեամազըընըզ, հալթա սիզին մէրհամէթլի վէ չէֆգաթը գոյըլընըզ պիլէ պու խուսուսա միւմանաաթ իտէր:

Իւսուֆ'ըլ գատընըն պու սէօզլէր իւզէրինէ պաշը կէօքսիւնէ էյլտի, վէ մէյուսանէ պիր հարէքէթտէ պուլունտու, չիւնքի, տօգթօրուն իֆատաթը տօղրու օլտուղունու անլամագտա իտի իսէ տէ, հիմաեէսի թահթընտա պուլմշ օլտուղու մէզլումէ գըզճըղազտան այըրըլմագըլըգ, քէնտիսինէ էսէֆ օլունաճագ վէ զալիմանէ պիր հալ կէօրինիւյորտու: Պիր ազ սօնրա, մէզլումէ գատըն,

—Հագգընըզ վար տըր, տէտի, պէն մուզայիրինի ասլա խատտա իժմէմ, վէ պու սէվկիւլու մախլուգուն պուրատա քէօտի իֆտագծ իժմէսի միւմքին օլմատըղը Թագտիրտէ, պէնիմ խանէմտէ գալամաեաճաղընը անլայօրում, չիւնքի պու խուսուսա կիւն կիպի աշիքեար տըր: Եա՛ Ռապպիմ, պիզ պու հալտէ նէ° եափմալըեըզ, չիւպհէ եօգ տուր քի, պէն պու պիչարէյի տիւչարը պրագամամ. զիրա պու սէֆիլ գըզ, ճէպլինտէ եալընըզ պիր պէճաղ սիքքէ, վէ էլինտէ պիր բարչա էքմէք օլտուղու հալտէ, Բարիզին իչինտէ կէզմէքլիկէ միւգԹէտիրէ տէյիլ տիր: Սիզէ սօրարըմ, պու հալտէ պու գըզըն հալի նէ° օլաճագ տըր, զիրա պիչարէյի աճըրմագ տա լազըմ տըր:

—Պու գըզը, պիր Թիմարխանէեէ գօյտուրթմագտան պաշգա չալայ Թէտպիր եօգ տուր, վէ պու պապատէ էկէրչի սիզտէ միւվաֆֆագաթ իտէրսէնիզ, պէն լազըմ օլան հարաքէթ վէ մուամէլաթը իճրա իժմէքլիկի տէրիւհտէ իտէրիմ, տէտի ճէվապ վէրտի տօգթօր Լուի:

—Թիմարխանէեէ մի, տէյի Թէքըրարլատը Իւսուֆ'ըլ գատըն, գա՞նղը Թիմարխանէտէն պահս իտիեօրսունուզ:

—Մէշէլա Սալբէթրիէր Թիմարխանէսինտէն:

Տուլ գատըն պիրտէն պիրէ պիր հարէքէթ իճրա իտէրէք,

—Սալբէթրիէ՞ր մի, տէտի չէտիտէն, խայր, խայր, օ օլամազ պիր չէյ տիր. բէճա իտէրիմ, տօգթօր, պիր տախի օլ իսմի պանա Թէքրարլամաեընըզ, չիւնքի օլ իսիմ իւզէրիմէ ֆէնալըգ կէթիրիեօր:

—Նէ° իչին, վէ նէ°տէն տօլայը տէհշէթ վէ նէֆրէթ հիս իտիեօրսունուզ, տէեու սիւալ իթմի կէնճ Թապիպ:

—Զիրա քի պէն Սալբէթրիէր Թիմարխանէսինի պիլիրիմ, տէտի Իւրսիւլ գատըն, վէ պանա Թավսիեէ իտիլմիշ օլան կէնճ վէ պիչարէ պիր տիվանէյի կէօրմէք իչին, օրաեա կիթմիշիմ տիր: Պու միւնասէպէթլէ մահէլլի մէզքիւրտէ կէչիրմիշ օլտուղում պիր սաաթը, միւտտէթի էօմրիւմտէ ասլա ունութմաեաճաղըմ: Նասըլ քի կէօրիւեօրսունուզ, օլ խուսուսու եալընըզ տիւչիւնմէքլիք, պանա տէհշէթ կէԹիրիեօր: Ա՛հ, նէ՛ տէհշէթլի խանէ . . . Խա՛յր, խա՛յր, օրասը նէ՛ պիր Թիմարխանէ վէ նէ՛ տէ պիր խասթախանէ տիր: Պիլաքի, Նիտա վէ կէօզ եաշլարը, Թէչէքքի վէ տիչ կըճըրտաթմալարըյլա մէմլու պիւյիւք պիր զընտանա միւշապիհ պիր մահէլլ տիր: Մէզքիւր ճէհէննէմ տէրունինէ Թէվգիֆ իտիլէն պէտպախթ մախլուգլար հազգընտա, մահէլլի մէզգիւրտա ատէԹա ճանիլէր կիպի մուամէլէ իտիլիեօր: Անլէր իլէ գօնուշուլտուղունտա, ալըզտա Թէհտիտ վէ էլտէ գամչը վար տըր: Ա՛հ, բէք տէհչէթլի պիր եէր տիր. պէն օրատա պիր Թագըմ խասթալեան կէօրէճէյիմ տէյի զանն իտէրքէն, պիր Թագըմ չէհիտլէրէ Թէսատիւֆ իթտիմ: Իմտի, տօ'գթօր, պէն պու պէտպախթ գըզճըղազը Սալբէթրիէր Թիմարխանէսինին ճէլլատլարը բէնչէսինէ ասլա Թէսլիմ իժմէք իսԹէմէմ:

—Իւրսիւ'լ գատըն, պու գատար սէօզ քեաֆի տիր. արթըգ Թէլաշ իժմէյինիզ. պունտան սօնրա պու խուսուսըտա պահս իժմէյիզ:

—Էվվէթ, էվվէթ, պու մատտէ իւզէրինէ պունտան պէօյլէ գօնուշմայալըմ: Պիլմէմ քի ֆիքրինիզտէ նա°սըլ օլուպ տա, պէօյլէ պիր ֆէնա խաէա հասըլ օլտու:

—Բէք էյի, տէվամ իթմի Թապիպ, հալ պու քի սիզին պու սէօզլէրինիզ իլէ միւշքիւլաթըն էօնիւ ալընմըշ օլմաղ: Շէօյլէ քի պիզ պու գըզճըղազը նէ° եափաճաղըզ:

—Զանն իտէրիմ քի, Բարիստէ պիր Թագըմ խուսուսի էվլէր վար տըր քի, պունլար ալիմ վէ մէչհուր Թապիպլէր իլէ տօլու օլտուգլարը հալտէ, պու էվլէրէ էրքէք վէ գատըն Թայֆէսինտէն տիվանէլէր գապուլ օլունուրլար, վէ պու կիպիլէրին էմրի Թէտավիսի իչին, հիչ պիր չէյ տիրիղ իտիլմէզ: Իմտի պու էվլէր պէնիմ իչին գաբանտըրլա՞ր մը:

—Այո, պու էվլէր հագգընԹէն պագըլ տըրլէր:

—Հայ Ալլահ րազը օլսուն, էօյլէ

ԻԼԱՆԱԹ

Էվգաֆը հիւմաեուն խազինէսինտէ, մահլուլաթ տայիրէսինտէ, պէհէր կիւն միւզայէտէլէրի իճրա օլունմագտա օլան աթի իւզ զիքր մահլուլաթա, զամմ իլէ Թալիպ օլանլարըն, տօգտան եէտի անէտի չէհրի չէվվալը չէրիֆինին օն պէշինճի կիւնիւնտէն իթիպարէն, չէհրի մէզքիւրուն եիկիրմի իքինճի բազար իրթեսի կիւնիւնէ գատար, պիր հաֆթա զարֆընտա, տայիրէյի մէզքիւրէյէ կէլիպ, ուսուլինէ թէվֆիգան, պէտէլի մուխամմէնինին աշէրինէ միւսավի թէէմին ագճէսինի թէսլիմի խազինէ իտէրէք, միւզայէտէսինտէ պուլունմալարը լազըմ կէլէճէկի, իլան ու խիւմայ օլունուր (1)։

38 · · 6,667 · · 3,000 · Պօղազ իչինտէ, Արնավուտ գարիյէսինտէ, պիրինճի ճատտէտէ 50 զիրա արսատա մէպնի, սէնէվի 1,250 ղշ. քիրալը պիր պապ քէրէսթէճի տիւքեանըընըն ալթը հիսսէ իթիպարիյլէ պիր հիսսէսի։

15, վէ 13, վէ 11, վէ 9, վէ 26, վէ 17, վէ 4, վէ 2 · վէ 29 · · 8 334 · · 8,334 · Դասըմ բաշատա, Ճամիի քէպիր մահէլլէսինտէ, մէտրէսէ վէ եէտինճիլէր սօգագընտա, թէրպիէն 3,100 զիրա արսալը ճամէքեան վէ պէքեար օտալարը, վէ համամ մահէլլի, վէ մա միւշթէմիլաթ, չէհրի 3000 ղշ. քիրալը Զիֆթէ համամըն 36 հիսսէտէն պիր հիսսէսի։

11 · · 20,000 · · 18,500, Այնալը չէշմէտէ, Ասմալը մէսճիտ մահէլլէսինտէ, Թէրէպաշը սօգագընտա, թէրպիան 120 զիրա, պիր սարնըճ վէ պիր մաի միւշթէմիլ պիր գըթա արսանըն սիւլսան հիսսէսի։

48 · · 3750 · · 2,500, Գալաթատա, Ճամիի ճէտիտ մահէլլէսինտէ, Քիւրէքճիլէր ճատտէսինտէ, 35 զիրա արսատա մէպնի, չէհրի 200 ղշ. քիրալը ախշապ պիր պապ քիւրէքճի տիւքեանը կէտիկլինին, սէքիզ հիսսէ իթիպարիյլէ պիր հիսսէսի։

42 · · 6,667 · · 3,000, Պօղազ իչինտէ, Արնավուտ գարիյէսինտէ, Պիրինճի ճատտէտէ 50 զիրա արսատա մէպնի, սէնէվի 1,250 ղշ. քիրալը պիր պապ մաղազա վէ քէրէսթէճի տիւքեանըընըն ալթը հիսսէ իթիպարիյլէ պիր հիսսէսի։

8 · · 400 · · 400 · Ֆաթիհ գուրպինտէ, Մաղնիսալը Մէհէմմէտ բաշա մահէլլէսինտէ, Լօնճա սօգագընտա, թէրպիէն 50 զիրա արսատա մէպնի չէհրի 40 ղշ. քիրալը պիր պապ մայթապ տիւքեանընըն գէրտ ագճէ իթիպարիյլէ 13 ագճէ պիր բուլ հիսսէսի։

2 վէ 1 · · 4,000 · · 3,500 · Պօղազ իչինտէ, Պէպէք գարիյէսինտէ Պանդօ սօգագընտա թէրպիէն 65 տէօնիւմ պիր գըթա չիֆթ թարլասընըն օն հիսսէ իթիպարիյլէ պիր հիսսէսի։

289 · · 10,000 · · 7,000 · Մահմուտ բաշա մահէլլէսինտէ, Մահմուտ բաշա ճատտէսինտէ 25 զիրա արսատա մէպնի, չէհրի 350 ղշ. քիրալը քեարկիր պիր օտաեը միւշթէմիլ պիր պապ քեաղըտճը տիւքեանը խումս հիսսէսի։

12 · · 2,500 · · 2,000 · Եինէ Մահմուտ բաշա մահէլլէսինտէ, Պէզճիլէր սօգագընտա 35 զիրա արսատա մէպնի չէհրի 180 ղշ. քիրալը քեարկիր պիր պապ հալլաճ տիւքեանընըն խումս հիսսէսի։

53 վէ 15 վէ 49 · · 10,000 · · 7,000 Թահթա գալատա, Րիւսթէմ բաշա մահէլլէսինտէ, Թահթա գալէա տէրունինտէ թէրպիէն 150 զիրա արսատա մէպնի, ֆէվգընտա ալթը օտա, վէ չէհրի 400 ղշ. քիրալը քեարկիր տուխան ֆապրիգասը, վէ իթթիսալինտէ իքի պապ տիւքեանընըն խումս հիսսէսի։

4 վէ 3 · · 3,300 · · 2,500 · Պաշչէ գաբուսու գուրպինտէ, Խուպեար մահէլլէսինտէ, Համիտիյէ իմարէթի խանը տէրունինտէ, իճարէյի վահիտէյի, թէրպիէն 90 զիրա, վէ չէհրի 150 ղշ. քիրալը իքի պապ օտալարըն խումս հիսսէսի։

4 վէ 2 · · 4,000 · · 3,000 · Մահմուտ բաշա մահէլլէսինտէ, Քիւչիւք եըլտըզ խանը սօգագընտա, թէրպիան վէ թախմինան 70 զիրա արսատա մէպնի, չէհրիյէ 300 ղշ. քիրալը քեարկիր իքի պապ պէքեար օտալարըն պէշ հիսսէ իթիպարիյլէ պիր հիսսէսի։

8 · · 7,000 · · 5,000 · Եինէ Մահմուտ բաշա մահէլլէսինտէ, Պէզճիլէր սօգագընտա, թէրպիան 40 զիրա արսատա մէպնի, ֆէվգընտա պիր օտա, վէ չէհրիյէ 350 ղշ. քիրալը քեարկիր պիր պապ բէզճի, էլէէվմ համլիճի տիւքեանընըն խումս հիսսէսի։

127 · · 10,000 · · 5,000 · Գալաթատա, Ճամիի ճէտիտ մահէլլէսինտէ, Ֆէրմանէճիլէր սօգագընտա, 7 զիրա 6 բարմագ, վէ չէհրի 60 ղշ. քիրալը պիր պապ ֆէրմանէճի տիւքեանը միւլքի իլէ, գուլէյի զէմին մահէլլինին պիւթիւնիւ։

12 · · 1,000 · · 900 · Պաշչէ գաբուսու խարիճինտէ, չէյխ Մէհէմմէտ քիլանի մահէլլէսինտէ, Էմին էօնիւ ճատտէսինտէ, չէհրի 12 ղշ. քիրալը պիր պապ մանավ մախզէնի միւլքինին նըսֆ հիսսէսի։

143 · · 12,500 · · 9,000 · Թաշ գասապ գուրպինտէ, Սէյյուտ ուլթան մահէլլէսինտէ, Թօբ գաբու ճատտէսինտէ, թէրպիան 4,115 զիրա, վէ 160 ղշ. քիրալը պիր գըթա պաղչէնին նըսֆ հիսսէսի։

7 · · 20,000 · · 8,500 · Շէհիր էմինի գուրպինտէ, Էրէկլի մահէլլէսինտէ, Էրէկլի ճամիի չէրիֆի սօգագընտա, թէրպիան 80 զիրա արսատա մէպնի, իքի օտա, վէ պիր ախըր, վէ պիր մաի, վէ 2,220 զիրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ վէ պաղչէնին պիւթիւնիւ։

· · · 40,000 · · · Գարանը տապըտ գուրպինտէ, բիևատէ խաֆէլէսի իթթիսալինտէ վագը, պէր մուճիպի խարիթա, պիհիսապը թէրպիի 150 զիրա պիր գըթա արսայի խալիյէնին պիւթիւնիւ։

· · · 625,100 · · · Տէրսաատէթտէ, Ֆէնէր խաֆէլէսինտէ։ Դըլ պուրնու նամ մահէլլտէ, պէր մուճիպի խարիթա, պի հիսապը թէրպիի 6,251 զիրա մահէլլին պիւթիւնիւ։

· · · 110,000 · · · Գուլէ գաբուսունտա, Պէտրէտտին մահէլլէսինտէ, Եաշմագ սըյրան ճատտէսինտէ, Դըպլէ սօգագընտա, պէր մուճիպի խարիթա 554 զիրա պիր գըթա արսանըն պիւթիւնիւ։

11 · · 3,000 · · 2000 · Տիվան եօլունտա, Աթիգ Ալի բաշա մահէլլէսինտէ, Սօֆճու խանը տէրունինտէ, օրթա գաթտա, 30 զիրա մահէլլ իւզէրինէ մէպնի, չէհրի 40 ղշ. քիրանը միւթէհամմիլ քեարկիր պիր պապ օտանըն պիւթիւնիւ։

8, վէ 6, վէ 10, վէ 12 · · 60,000 · · 20,000 · Պէյօղլու գուրպինտէ, Քեաթիպ Մուսթաֆա չէլէպի մահէլլէսինտէ, Պալըքճը չըգմազընտա, թէրպիան 130 զիրա արսա իւզէրինէ մէպնի, 12 օտա վէ 4 սոֆա, վէ պիր մաի, վէ չէհրի 400 ղշ. քիրալը քեարկիր վէ ախշապ 4 պապ մէնզիլին պիւթիւնիւ։

7, վէ 6 · · 30,000 · · 12,000 · Զարչամպա գուրպինտէ, Պէքճիկէզ մահէլլէսինտէ, Մէհէմմէտ աղա ճամիի չէրիֆի սօգագընտա, թէրպիան 200 զիրա արսա իւզէրինէ մէպնի, պէշ օտա, վէ իքի սոֆա, վէ պիր մաի, վէ 80 զիրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ իլէ, բիւչքեահընտա վագը տէրունինտէ պիր օտաեը միւշթէմիլ, թախմինա 300 զիրա պաղչէնին պիւթիւնիւ։

· · · 30,000 · · · Խասքէօյտէ · · · մահէլլէսինտէ, Դալյան պաղչէսինտէ վագը։ թէրպիան վէ թախմինան 1226 զիրա պիր գըթա արսայի խալիյէնին պիւթիւնիւ։

4 · · 6,000 · · 4,000 · Դասըմ բաշատա, Թահթա գալէ Մէհէմմէտ էֆէնտի մահէլլէսինտէ, Զըգմազ գարշը չէշմէ սօգագընտա, թէրպիան վէ թախմինան 70 զիրա արսա իւզէրինէ մէպնի իւչ օտա, վէ պիր սուֆա, վէ պիր մաի, վէ օն պէշ զիրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ։

32 վէ 30 · · 27,500 · · 10,000 · Գումգաբուտա, Իպրահիմ բաշա մահէլլէսինտէ, Թէօմրօ ճատտէսինտէ, թէրպիան 140 զիրա արսա իւզէրինէ մէպնի, չէհրի 460 ղշ. քիրալը, քեարկիր իքի պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի։

5 · · 7,500 · · 4,000 · Աեա Սօֆիայի քէպիր գուրպինտէ, Իսհագ բաշա մահէլլէսինտէ, Զէշմէ սօգագընտա, թէրպիան վէ թախմինան 500 զիրա պիր գըթա մէնզիլ արսալը։

27 · · 8,000 · · 5,000 · Գարանը տապըտ գուրպինտէ, Եավուզ էրսիթան մահէլլէսինտէ, Լէպլէպիճի սօգագընտա, թէրպիան վէ թախմինան 70 զիրա արսա իւզէրինէ մէպնի, իքի օտա վէ պիր սուֆա, վէ պիր մաի, վէ պիր մըգտար աշըրգէրը միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլ։

155 վէ 3 · · 50,000 · · 20,000 · Իսկիւտարտա, Տավուտ բաշա մահէլլէսինտէ, Գարաճա Ահմէտ ճատտէսինտէ, համամ սօգագընտա, թէրպիան վէ թախմինան 2,800 զիրա արսալը ճամէքեան, վէ պիր տէլլագ օտասը, վէ սէքիզ հալվէթ, վէ 20 ատէտ գուրնա, վէ պիր ախըր, վէ պիր սու խազնէսի, վէ քէպիր պիր մաի, վէ համամ մահէլլինի միւշթէմիլ, վէ չէհրի տէօրթ պին ղշ. քիրալը Քէպիր համամ տիմէքլէ մարիֆ պիր պապ չիֆթէ համամըն, սէքիզ հիսսէ իթիպարիյլէ պիր հիսսէսի։

6 · · 6,000 · · 4,000 · Թօփխանէտէ, Ֆիրուզ-աղա մահէլլէսինտէ, Պէյօղլու ճատտէսինտէ, թէրպիան 25 զիրա արսա իւզէրինէ մէպնի, չէհրի 60 ղշ. քիրալը միւք կէտիք պիր պապ պէրպէր տիւքեանը։

· · · 25,000 · · 10,100 · Պէյգօզ գազասընտա, Ագպապա հուտուտու տախիլինտէ, Աղա չէշմէսինտէ, Սիւլիւքխանէ նամ մահէլլտէ, թախմինա 65 զիրա, տէրունինտէ սէքիզ բարչատան միւթէճավիզ էպնիյէյի միւշթէմիլ պիր գըթա պաղչէ վէ թօթգալխանէ, վէ պիր քէօշք, վէ իքի ֆուրուն, վէ չէրպէթխանէ, վէ պիր մէնզիլ, վէ պիր ախըր, վէ պիր օտա, վէ միւնհէտիմ ախըրը միւշթէմիլ սիւլիւքխանէնին, օն սէհիմ իթիպարըյլա, պէշ սէհիմ հիսսէսի։

26 վէ 24 · · 30,000 · · 15,000 · Պալաթ խարիճինտէ, Գարապաշ մահէլլէսինտէ, Մաճար օղլու սօգագընտա, թէրպիան վէ թախմինան 250 զիրա արսա իւզէրինէ մէպնի, սէքիզ օտա, վէ իքի սուֆա, վէ թահթընտա տիւքեանը միւշթէմիլ, չէհրի 520 ղշ. քիրալը քեարկիր պիր պապ նէհասխանէ իլէ, Թահթընտա գահվէ վէ տիւքեանըընըն նըսֆ հիսսէսի։

109 · · 1,200 · · 200 · Թահթա գալէտա, Րիւսթէմ բաշա մահէլլէսինտէ, Ուզուն չարշը ճատտէսինտէ, չէհրի իքի պուչուգ ղշ. քիրալը, մուգատտէմա սապունճու, էլէէվմ պիր պապ սիւտճիւ տիւքեանը միւլքինին 105 ագճէ իթիպարիյլէ օն տօգուզ պուչուգ ագճէ ալթը բուլ հիսսէսի։

59 · · 5,000 · · 2,000 · Սիլիվրի գաբուսու գուրպինտէ, Իպրահիմ բաշա նամ տիկէր խանը Գարա կէօզ մահէլլէսինտէ, Սիլիվրի գաբուսու ճատտէսինտէ, թէրպիան վէ թախմինան 80 զիրա արսա իւզէրինէ մէպնի սէքսէն զիրա պաղչէյի միւշթէմիլ, չէհրի 35 ղշ. քիրալը պիր պապ թաշճը տիւքեանընըն 120 սէհիմ իթիպարիյլէ, 72 սէհիմ հիսսէսի։

4 · · 4,000 · · 2,000 · Եէնի պաղչէտէ, Գարապաշ մահէլլէսինտէ, Գարա Նօհուտ սօգագընտա, թէրպիան վէ թախմինան 70 զիրա արսա իւզէրինէ մէպնի, իքի օտա, վէ պիր սուֆա, վէ պիր մաի, վէ 60 զիրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլ։

13 · · 6,000 · · 2,500 · Պաշչէ գաբուսունտա, Հավաճա բաշա մահէլլէսինտէ, Հավաճա բաշա խանը տէրունինտէ, օրթա գաթտա, թէրպիան 30 զիրա, վէ չէհրի 80 ղշ. քիրալը պիր պապ օտա։

59 · · 1750 · · 1,000 · Շէհզատէ պաշը գուրպինտէ, Ֆէվզիյէ մահէլլէսինտէ, ուսթուրաճըլար ճատտէսինտէ, թէրպիան 55 զիրա արսատա մէպնի, չէհրի 30 ղշ. քիրալը ախշապ պիր պապ ուսթուրաճը տիւքեանընըն նըսֆ հիսսէսի։

72 վէ 70 · · 4,000 · · 2,000 · Քիւչիւք պազարտա, Հավաճա Խայրէտտին մահէլլէսինտէ, Քիւչիւք պազար ճատտէսինտէ, թէրպիան 60 զիրա արսա իւզէրինէ մէպնի, չէհրի 80 ղշ. քիրալը պիրա հանէ, ախշապ պիր պապ նալպանտ վէ սէբէթճի տիւքեանլարընըն նըսֆ հիսսէլէրի։

5 · · 3,000 · · 1,600 · Զարչամպա գուրպինտէ, Տէրվիշ ալի մահէլլէսինտէ, Տէրվիշ ալի սօգագընտա, թէրպիան 70 զիրա արսա իւզէրինէ մէպնի, իքի օտա, վէ պիր սուֆա, վէ պիր մաի, վէ 60 զիրա պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլ։

57 · · 2,500 · · 800 · Ճէրրահ բաշատա, Ճանպազիյէ մահէլլէսինտէ, Գոճա Մուսթաֆա բաշա ճատտէսինտէ, թէրպիան 50 զիրա արսա իւզէրինէ մէպնի, սէնէվի 900 ղշ. քիրալը ախշապ պիր պապ գալայճը տիւքեանընըն նըսֆ հիսսէսի։

2 · · 16,000 · · 8,000 · Կէտիւք բաշատա, Էմին սինան մահէլլէսինտէ, Ագար չէշմէ սօգագընտա, թէրպիան 400 զիրա պիր գըթա արսա։

7 · · 20,000 · · 8,000 · Րումէլի հիսարընտա, Արբա էմինինտէ, Թաշլը պաերրընտա կիտէճէք եօլտա, թէրպիան վէ թախմինան 120 զիրա արսա իւզէրինէ մէպնի, տէօրթ օտա, վէ պիր սուֆա, վէ պիր մաի, վէ 500 զիրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ։

1 · · 200,000 · · 80,000 · Ֆընտըգլըտա, Մէյտանը մահէլլէսինտէ, Գարա ապալը սօգագընտա, թէրպիան 300 զիրա արսա իւզէրինէ մէպնի, օն պէշ օտա, վէ իքի սուֆա, վէ պիր ախըր, վէ պիր մախզէն, վէ իքի մասուրա մաի լէզիզ, վէ իքի պին զիրա պաղչէ, վէ պիր լիմօնլուգ, վէ չէհրի իքի պին ղշ. քիրալը ախշապ պիր պապ գօնագ վէ պաղչէնին նըսֆ հիսսէլէրի։

14 · · 50,000 · · 20,000 · Գատը գէօյիւնտէ, Օսման աղա մահէլլէսինտէ, Պահարիյէ սօգագընտա, պէր մուճիպի խարիթա 6148 զիրա, վէ տէրունինտէ պիր քէօշքիւ միւշթէմիլ պիր գըթա պաղըն նըսֆ հիսսէսի։

Լիրայի Օսմանի 1323, ֆէտտան 2, ճէրիպ 5, մէշշար 2, մէթրօ 1250, Հալէ սանճագընտա, Խաս մուգաթաաայը տախիլինտէ չէլիյէ արազիսի։

Լը. Օսմ. 1323, ֆէտտան 42, ճէրիպ 1, մէշշար · · մէթրօ · · Հալէ սանճագընտա, Խաս մուգաթաայը տախիլինտէ Մահրուկիյէ վէ Զէտօպ Բաշխ արազիսի։

Լը. Օսմ. 1323, ֆէտտան 3, ճէրիպ 3, մէշշար 3, մէթրօ 1500, Հալէ սանճագընտա, Խաս մուգաթաայը տախիլինտէ, Գատրիյէ վէ Ասչուրիյէ արազիսի։

Լը. Օսմ. 1323, ֆէտտան 4, ճէրիպ · · մէշշար · · մէթրօ · · Հալէ սանճագընտա, Խաս մուգաթաայը տախիլինտէ, Միւշթէրղան արազիսի։

Լը. Օսմ. 1323, ֆէտտան 9, ճէրիպ 4, մէշշար 2, մէթրօ · · Հալէ սանճագընտա, Խաս մուգաթաայը տախիլինտէ, Ալօնիյէ արազիսի։

Լը. Օսմ. 1323, ֆէտտան 1, ճէրիպ 5, մէշշար 2, մէթրօ 200, Հալէ սանճագընտա, Խաս մուգաթաայը տախիլինտէ, Պիրէնաէնտա արազիսի։

Լը. Օսմ. 1323, ֆէտտան 49, ճէրիպ 12, մէշշար 3, մէթրօ 1150, Հալէ սանճագընտա, Խաս մուգաթաայը տախիլինտէ, Թէվպալթի ֆէնտիյէ արազիսի։

Լը. Օսմ. 336, Քէրպէլա սանճաղընտա, ալթը պապ տիւքեանլարըն նըսֆ հիսսէսի։

Պազատտ վիլայէթինտէ, Հալէ վէ Քէրպէլա սանճագլարընտա օլուպ, պալատտէ մուհարրէր արազի վէ տիւքեանլարըն հիզալէրինտէ թէրգըմ գըլընան մուաճէլէլէր իլէ,

(1) Ճիւմլէլէրին էվվէլինտէ պուլունան իլք բագամլար մահլուլաթըն բագամլարը օլուպ, իքինճի բագամլար, լիրայի օսմանի վէ ղշ. օլարագ գըյմէթի մուխամմինէյի, իւչիւնճի բագամլար սաթըլ պէտէլի միւզայէտէլէրի խապէր վիրմէքտէ տիրլէր։

մահէլլինտէ Թալիպի իւհտէսինտէ օտուզը, վէ պունլարըն միւզայէտէլէրինէ, իշպու մահ հաթրուտինին օնունճու կիւնիւ զարարտատէլէրի չէքիլէճէկի, վէ պէկիւն միւտտէթի մահտուտէսինտէ եիւզտէ իւչ զամմ գապուլ օլունուպ, անտէն սօնրա գապուլ օլունամայաճաղընտան, պունլարա զիեատէյէ Թալիպ օլաճագլարըն միւտտէթի մէզքիւրէ նիհայէթինտէն էվվէլ, վարիտաթ տայիրէյի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի, իլան օլունուր։

Գալաթաճըլար պաշընտա Սէրէթճի խանը տէրունինտէ, մահկիւլ օլան օն նիւմէրօլու պիր պապ օտա կէտիկի, եէտի պին էլլի զրուշտա Թալիպի իւհտէսինտէ օտուզունտան, մէզքիւր օտա կէտիկինին, իշպու չէվվալը չէրիֆին օն եէտինճի սալը կիւնիւնտէն իթիպարէն, օն տօգուզունճու բէնշէնպէհ կիւնիւ սաաթ ալթըտան տօգուզ պուչուգա գատար միւզայէտէսի իճրա գըլընարագ, վէ գարարը գաթիսի վիրիլէրէք, արթըգ զամմ գապուլ օլունամաճաղընտան, զիեատէ զամմ իլէ Թալիպ օլանլարըն, էյեամը մէզքիւրէտէ Էվգաֆը հիւմաեուն խազինէսի էնճիւմէնինէ կէլմէլէրի։

3—2

Իմարաթը ամիրէ իչին լիւզումի օլան եիկիրմի իւչ պին իքի եիւզ պու գատար գըյյէ Ինկիլիզ քիւմիւրին էամանը, եիւզլիւք ալթըն եիւզ զրուշա օլարագ, Թէսլիմինտէն իթիպարէն օթուզ պիր կիւն միւրուրինտէ իթա օլունմագ չարթը վէ չէրայիթի սայիրէ իլէ իճրա օլունան միւնագասաընտա, պէհէր գըյյէսի սէքսէն պէշ բարասա Թալիպի իւհտէսինտէ պուլունուլունա, վէ իշպու իլուլուն օնունճու չարշէնպիհ կիւնիւ սաաթ տօգուզտա գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինպինաէն, նօգսանըյլա իթաէ Թալիպ օլան Թիւճճարըն, վաղթը մէզքիւրտէն էվվէլ պէհէր կիւն էվգաֆը հիւմաեուն խազինէսի էնճիւմէնինէ կէլմէլէրի։

3—2

Պու կիւնլէրտէ, Եուվաննի Սարաֆօղլու իմզասըյլա օլուպ, վէ օգոսթոս 19 թարիխլի օլտուղու հալտէ, 303 լիրալըգ պիր գըթա աչըգ պօնօ զայի օլմուշ օլտուղունտան, վէ մէզքիւր պօնօնուն սահիպի իլէ սահիպ իմզա պիրլէշէրէք, պէտէլլէրինտէ պու զայի իւզէրինէ սէթպէշմիշ օլտուգլարընտան, մէզքիւր պօնօ, հէր քիմին եէտինտէ չըգար իսէ, իթիպար օլունմաեաճաղը իխթար վէ իլան օլունուր։

Բ. Ա. ԳԱԼԻՆԻԴՕՍ

ՄԻՍՍԻՍ Ժ. Տ. ՃԱՆՆԷԹՕՆԸՆ ՍԱՐՐԱՖ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Գօմիսիօն խանը ալթընտա 18 նիւմէրօ իլէ մուրաղղամ օլան մէզքիւր մաղազատա Անատօլու գահճէլէտէկեանը իչին Թէրթիպ օլունմուշ օլուպ, ալաֆրանկա հոկտ. 1-ռէ Թագսիմտէ Պէլէտիյէ պաղչէսինտէ քէշիտէ օլունաճագ օլան բիեանգօ պիլէթլէրինտէն սաթըլմագտատըր։

193 նիւմէրօ իգրամիէ գազանըր, պիրինճի իգրամիէ 100,000 ֆըրանգտան իպարէթ պուլունաճագտըր։

Պիր պիլէթ պիր ֆրանգտըր։

Իգրամիէ գազանանլար, մէզքիւր մաղազայա միւրաճաաթ իթմիւքլէրինտէ, գազանտըգլարը մէպլաղը անինտէ ալըր ու գապզ իտէրլէր։

Պաշչէ գաբուսունտա Ճէյալ խանըն Ինշաաթը պիթմիշ օլտուղունտան, օտալարը ուճուզ ֆիեաթ իլէ իճար իչին քիրաեա վիրիլէճէքտիր։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ